

Retningslinjer for kurser i behandling af køer som lider af kælvningsfeber eller tilbageholdt efterbyrd med infektion

Hjemmelsgrundlag

Fra 1. januar 2019 skal landmænd ikke længere autoriseres af Fødevarestyrelsen til at behandle køer som lider af kælvningsfeber og/eller tilbageholdt efterbyrd med infektion. Landmænd skal dog fortsat gennemføre et kursus, før de må foretage behandlingerne. Retningslinjerne for kurset fremgår af dette dokument. Personer, der er autoriseret til af Fødevarestyrelsen før 1. januar 2019, må fortsat behandle køer, som lider af kælvningsfeber og/eller tilbageholdt efterbyrd med infektion.

I bekendtgørelse om dyreejeres anvendelse af lægemidler til dyr¹ fremgår det af § 6 og § 8 bl.a., at:

- den besætningsansvarlige kun må behandle køer, der lider af kælvningsfeber og/eller tilbageholdt efterbyrd med infektion, såfremt den pågældende har gennemført et af Fødevarestyrelsen godkendt kursus heri, og kan dokumentere dette, og
- den besætningsansvarlige kun må lade andre personer behandle køer, der lider af kælvningsfeber og/eller tilbageholdt efterbyrd med infektion, såfremt de pågældende personer:
 - er fyldt 18 år,
 - har gennemført et kursus som nævnt ovenfor,
 - er gjort bekendt med dyrlægens skriftlige anvisning, jf. § 33 i bekendtgørelse om dyrlægers anvendelse, udlevering og ordinerings m.v. af lægemidler til dyr, og
 - arbejder under den besætningsansvarliges ledelse og ansvar, og
- den besætningsansvarlige og dennes ansatte kun må behandle køer, der lider af kælvningsfeber og/eller tilbageholdt efterbyrd med infektion, hvis de enten:
 - har gennemført et af Fødevarestyrelsen godkendt kursus i anvendelse af lægemidler til produktionsdyr, og kan dokumentere dette, eller
 - pr. 1. februar 2007 havde mere end 6 måneders sammenhængende praktisk erfaring med produktionsdyr fra fuldtidsbeskæftigelse, herunder indgivelse af lægemidler til dyr.

Det er den besætningsansvarliges ansvar at sikre, at denne selv og dennes medarbejdere lever op til uddannelseskravet.

¹ Bekendtgørelse nr. 645 af 31. maj 2023 om dyreejeres anvendelse af lægemidler til dyr

I bekendtgørelse om dyrlægers anvendelse, udlevering og ordinerings m.v. af lægemidler til dyr² fremgår af § 18, at:

- Dyrlæger kan afholde kursus i behandling af køer, som lider af kælvningsfeber eller tilbageholdt efterbyrd med infektion, og at
- Kurset inden afholdelse skal godkendes af Fødevarestyrelsen, og at kursusudbyder senest 3 uger før afholdelse skriftligt skal underrette Fødevarestyrelsen om kursussted og tidspunkt med reference til det godkendte kursus.

Generelt om kurserne

Målsætning

Målsætningen for kurset er at give kursisdeltagerne teoretisk og praktisk viden om korrekt behandling af køer, som lider af kælvningsfeber og/eller tilbageholdt efterbyrd med infektion.

Formål

Formålet med kurset er at sikre at personer, der foretager behandling af køer, som lider af kælvningsfeber og/eller tilbageholdt efterbyrd med infektion, er tilstrækkeligt uddannede heri.

Undervisere

Kursusundervisere skal være dyrlæger. Den teoretiske og den praktiske del af et kursusforløb skal ikke nødvendigvis afholdes af samme dyrlæge.

Kursusudbydere

Kursusudbyder kan være såvel praktiserende dyrlæger som landbrugsskoler, brancheorganisationer m.fl.

Målgruppe

Kursets målgruppe er personer, som ønsker selv at behandle køer, som lider af kælvningsfeber og/eller tilbageholdt efterbyrd med infektion.

Afholdelse af kurset i forbindelse med kursus i anvendelse af lægemidler til produktionsdyr

For kursisdeltagere, der både skal gennemføre kursus i behandling af køer, som lider af kælvningsfeber eller tilbageholdt efterbyrd med infektion, og kursus i anvendelse af lægemidler til produktionsdyr, kan de to kurser afholdes i sammenhæng. Kurserne kan afvikles sådan, at den teoretiske del for begge kurser afholdes i umiddelbar forlængelse af hinanden, og den praktiske del for begge kurser afholdes efterfølgende. Bemærk dog, at kurset i behandling af køer, som lider af kælvningsfeber eller tilbageholdt efterbyrd med infektion, skal afholdes som et fysisk kursus.

Undervisningssprog

Undervisningssproget skal som udgangspunkt være dansk. Undervisningen kan gennemføres på andre sprog, men et vist danskendskab anses for at være en nødvendighed, idet personer,

² Bekendtgørelse nr. 645 af 31. maj 2023 om dyrlægers anvendelse, udlevering og ordinerings m.v. af lægemidler til dyr

til hvem det overlades at indgive lægemidler til produktionsdyr, skal kunne forstå de anvisningssedler, som dyrlægen udleverer i forbindelse med anvendelse, udlevering eller ordinering af lægemidler.

Kursusgodkendelse

Kursusudbyder skal skriftligt eller elektronisk indsende ansøgning om godkendelse af kurset til den lokale veterinærenhed med oplysninger om indhold og omfang af det påtænkte kursus. Ansøgningen bør indsendes mindst en måned før planlagt kursusafholdelse. Veterinærenheden behandler ansøgningen og underretter ansøgeren om, hvorvidt kurset er godkendt.

Et kursus skal kun godkendes én gang, medmindre der foretages væsentlige ændringer af indholdet.

Kursusudbyderen forpligter sig til løbende at holde kurset opdateret i henhold til gældende regler.

En gruppepraksis eller en sammenslutning af dyrlæger kan i fællesskab ansøge om godkendelse af et kursus. Et godkendt kursus kan anvendes af autoriserede dyrlæger, som vil afholde kursus i behandling af køer, som lider af kælvningsfeber eller tilbageholdt efterbyrd med infektion. Hver enkelt dyrlæge skal således ikke godkendes til at måtte afholde kursus i behandling af køer, som lider af kælvningsfeber eller tilbageholdt efterbyrd med infektion, men skal anvende et af Fødevarestyrelsen godkendt kursus.

Underretning om kursusafholdelse

Kursusudbyder skal senest tre uger før kursets afholdelse underrette den lokale veterinærenhed om kursussted og -tidspunkt. Underretningen skal ske skriftligt med reference til, hvilket godkendt kursus der anvendes.

Dokumentation for gennemført kursus

Dokumentation for gennemført kursus skal udfærdiges af kursusudbyder/underviser i form af et kursusbevis. Af kursusbeviset skal fremgå, hvornår den navngivne kursist har gennemført hhv. den teoretiske og den praktiske del af kurset, kursets indhold i punktform og underviserens underskrift. Kursusbeviset skal være kursisten i hænde senest 8 dage efter afslutning af kursets praktiske del.

Ved afholdelse af kurset sammen med et kursus i anvendelse af lægemidler til produktionsdyr kan kursusudbyder/underviser vælge at udfærdige et samlet kursusbevis, såfremt ovennævnte oplysninger fremgår af kursusbeviset for begge kurser.

Udgifter

Udgifter til kursernes afholdelse er det offentlige uvedkommende.

Kursusindhold og varighed

Kurset skal afholdes som et fysisk kursus og bestå af en teoretisk del af mindst 4 timers varighed og en praktisk del. Kurset skal opfylde samtlige krav, som er anført i bekendtgørelser og retningslinjer i dette dokument. Ansøgningen om godkendelse af et kursus skal indeholde en direkte henvisning til retningslinjernes krav til kursusindhold.

Kurset skal som minimum indeholde følgende elementer:

Teoretisk del

- Lovgivning om behandling af køer, der lider af kælvningsfeber og/eller tilbageholdt efterbyrd med infektion
 - § 8, §9, stk. 3, § 11 og § 17, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 645 af 31. maj 2023 om dyreejeres anvendelse af lægemidler til dyr
- Det normale kælvningsforløb
 - Opblokning, uddrivelse, efterbyrd
- Det unormale kælvningsforløb
 - Ko, kvie, foster
- Kælvningsfeber
 - Relevante dele af koens anatomi (blodårer)
 - Årsag, symptomer, forebyggelse
 - Andre sygdomme der kan forveksles med kælvningsfeber
 - Yverlidelse
 - Lammelser
 - Knoglebrud
 - Tilbageholdt foster
 - Forgiftning
 - Diarré
 - Nervøs ketose
 - Andre relevante lidelser
 - Gennemgang af beslutningstræ for kælvningsfeber
 - Gennemgang af behandlingsvejledning ved kælvningsfeber
 - Hygiejne
 - Teknik herunder korrekt placering af kanyler
 - Indgivelseshastighed
 - Sikkerhed både for ko og behandler
 - Virker behandlingen?
 - Korrekt registrering i DMS Dyreregistrering
 - Hvad kan gå galt, herunder dødsfald, manglende behandlingseffekt, forkert placering af kanyler i arterie, underhud eller i bughule
 - Overvågning af koen efter behandling
- Tilbageholdt efterbyrd med infektion
 - Relevante dele af koens anatomi (bør)
 - Årsag, symptomer, forebyggelse
 - Andre sygdomme der kan forveksles med tilbageholdt efterbyrd med infektion
 - Skedelidelser
 - Udrivninger
 - Børlidelser

- Andre relevante lidelser
 - Gennemgang af beslutningstræ for tilbageholdt efterbyrd med infektion
 - Gennemgang af behandlingsvejledning ved tilbageholdt efterbyrd med infektion
 - Overvågning af koen efter behandling
- Gennemgang af manual for undersøgelse af køer
- Intro til den praktiske del af kurset
- Spørgsmål og diskussion i plenum

Praktisk del - kælvningsfeber

- Behandling af mindst 5 kliniske tilfælde af kælvningsfeber hos mindst 5 forskellige køer under dyrlægens overvågning
- Behandlingsforløbet skal bestå af:
 - Gennemgang af symptomer
 - Gennemgang af beslutningstræ for kælvningsfeber
 - Udførelse af behandlingen
 - Indberetning af behandlingen til DMS Dyreregistrering
 - Vurdering af behandlingseffekt
- Undervisningen foregår i landmandens egen besætning eller i den besætning, hvor vedkommende er ansat.

Praktisk del – tilbageholdt efterbyrd med infektion

- Behandling af mindst 5 kliniske tilfælde af tilbageholdt efterbyrd med infektion under dyrlægens overvågning
- Behandlingsforløbet skal bestå af:
 - Gennemgang af symptomer
 - Gennemgang af beslutningstræ for tilbageholdt efterbyrd med infektion
 - Udførelse af behandlingen
 - Indberetning af behandlingen til DMS Dyreregistrering
 - Vurdering af behandlingseffekt
- Undervisningen foregår i landmandens egen besætning eller i den besætning, hvor vedkommende er ansat.